

Oglasi, pripostana itd. ...

Novci za predbrojbu, oglaš. itd. ...

NAŠA CIJENA

Izisi svakog četvrtka o podno. Netiskani dopisi se ne vraćaju ...

Iz sjednice obć. zastupstva, održavane u Kastvu, dne 28. i 29. oktobra 1907.

Predsjednik otvori sjednicu na 10 i pol sata prije podne u prisutnosti 22 opć. zastupnika i 4 sa savjetujućim glasom.

Zapisnik posljednje sjednice odobrava se, a za pročitavanje i eventualno potpisivanje današnjeg imenuje se gg. Rubesha Josipa i Vluh Ivana.

Zaključni i završni računi općine Kastav i pridruženih Brgud, Lisac, Skalnica i Studena za god. 1906. bili su za dobu od 14 dana redovito izloženi, bez da je itko zatražio uvid istih ili stogod prigovorio. Revizijski odbor, imenovan u posljednjoj sjednici, pregledao je račune rečenih općina za god. 1906. u vrijeme od 12 dana i pronašao ih u potpunom redu. Čitaju se opaske učinjene po revizijskom odboru vrhu pregledanih računa, na koje opć. glavar daje opširnija obrazloženja i koje opć. zastupstvo uzimlje do znanja te ujedno se zaključuje, da se od odvjetnika zatraži, da općini daju svoj račun svaki četvrt godine; da se kod c. kr. Namjesništva ishodí odobrenje izmjerene štire u Rečini; da se Turak Josipu iz Spineći, 5, oprosti i drugu polovicu bolničkih troškova prigodom liječenja u Beču radi ugriza bijesnog psa, dočim da se od ostalih takvih bolesnika zatraži preostatak tih troškova; da se marljivo, makar i putem političke eksekucije utjerava zaostatke drva, globa, reparta za školu i drugih pristojba koji od ove općine toli kod pridruženih; da se briše iz aktivnih zaostataka općine Brgud neutjerivih K 150.68 za pasevinu, bolničke troškove i liječenje nekog Cerina a iz pasivnih zaostataka K 100 već obračunanih u cijenu uzetog drva po Ružić Ivanu; od Iskra Grgura iz Lisca da se utjera bolničke troškove za njega i kćer mu Anu u svoti od K 189.84; od bivšeg zakapnika lova, Gigovića iz Rijeke, da se utjera zaostatak godine 1903. od K 25 na korist p. o. Skalnica; da se briše neutjerive reparte za kanale u Kastvu sa K 14.28 i za „Pisčinu“ u Fučelovoj sa K 369; istodobno da se briše iz aktivnih zaostataka kao neutjerivo K 262.18 za uzdržavanje nekotih bolesnika, parbenih troškova, podvoza u riječku bolnicu i zakopanja jednog erknutog konja; da se pozuri obračun ceste Klana-Paka; uzima se do ugodnog znanja, da se je koncem minule godine umanjio zaostatak školskih taksa, bolničkih troškova i pasiv občine Kastav za K 31.977.73, među kojima je podpunu isplaćen jedini stari dug za općinsko sajmište sa K 11.000; kod Brguda poboljšica za K 1526.04; Skalnice za K 651.93 i Studena za K 369.76. U minuljoj godini izdala je općina Kastav za gradjevine (nove škole), ceste, vodnjake i za kupljene nepokretnine svotu od K 51259.59 bez školskih popravaka na račun kojih zadužila se samo za K 18.000. Opć. zastupstvo čuši opaske revizijskog odbora te protu opnsko i opravdanje istih po opć. glavaru, prihvaća iste u cijelosti, te daje opć. glavaru i odboru absolutorij vrhu računa godine 1906, za općinu Kastav i pridružene Brgud, Lisac, Skalnica i Studenu, uzimajući ujedno do znanja obavljenu pregled opć. blagajne po reviz. odboru stanje koje iznosi u prihodu K 124.727.68 u rashodu K 120.669.98 dakle sa viškom K 4057.70 u gotovom novcu; K 2100 u državnih papirih i K 228.513.98 u privatnih zadužnicah.

Prelazi se na točku

Općinski proračuni za godinu 1908.

općine Kastav, Brgud, Lisac, Skalnica i Studena. Proračuni bili su izloženi kroz 14 dana, ali nije prot njih nimalo pomenosno prigovora. Da se pokaze potrebe i pokriva tih proračuna navadja se ih ovjue u kratko.

Razhod: I. Kastav.

Administrativni troškovi, t. j. nagrada opć. glavaru za zastupanje općine i općinskim zastupnikom za dolazak na sjednice, plaća opć. činovnika i poslužniku, pišače potreboe, dnevnice i putni troškovi, porez, ogrijev i rasvjeta opć. ureda, poštarina, brzojavi, telefon i sudbeni troškovi. Za ovo sve predvidilo se K 26.814. od kojih za porez K 5023.93.

Troškovi javnoga podučavanja, to će reći, za škole bez „Delavske“, koju simo ne spada, predvidilo se K 32.038, od česa otpada na školske takse K 18.000. Kod školskog proračuna predvidjena su sva propisana naučala, stanarina i t. d. za svih deset škola školskog okružja občine kastavske; nagrade vjeroučiteljima; školanim odlikasima, od kojih se desetorice najboljih svake godine, po običaju, začlani doživotno u društvo sv. Jeronima; knjige ubogim školama i sve ostale školske potreboe, tako, da sam proračun kastavskih pučkih škola (bez Brguda i Klane) iznašn K 12.638.

Troškovi za siromake, t. j. potpore u novcu i lijekovima, bolnički troškovi, oblačila ubogoj školskoj djeci, potpore ubogim školanima i otpravljanje umobolnih u bolnice. Za sve ovo odlučilo se prema potrebi potrošiti K 16.420, dakle za dobrih K 2000 više nego lani.

Redarstveni troškovi kao plaćen opć. liječniku, troškovi za kužne bolesti ljudi i bлага, uzdržavanje groblja, pokapanje siromaha, plaće opć. redarima, uzdržavanje zatvora i zatvorenika, javna rasvjeta, osjeguravanje opć. zgrada proti ognju i napokon plaće opć. lugara i šumskom upravitelju. Za ovo predvidjelo se K 22.326, od česa otpada za grobje u Sv. Križu i na Brešćina K 3000.

U 5^{1/2} sati u večer dignuta je sjednica i nastavljena sljedećeg dana sa istim brojem članova zastupstva u 10 sati prije podne.

Vojnički, žandariski i poprađenički troškovi predvidjeni su sa K 1200.

Troškovi javnih svečanosti iznašaju K 700.

Udržavanje i popravak opć. zgrada bez skola, iznaša K 1820. Za škole posebice K 4000.

Udržavanje opć. cesta i puteva. Ovaj je potrošak proračunan sa K 20.860, dakle za K 9950 više nego prošle godine. Ti putevi, ceste, i troškovi predvidjeni su sljedeći: Lisinska cesta K 800, od željeznice do Sv. Luke u Rukavcu K 1200, Kantrida Blečić K 500, Pabri-Kučići-Slavići K 300, Jelovičani-Turki K 200, Vrh Skrapne-Crni dol K 100, Brnčići-Jablanovac K 300, Radetići-Trinujstići K 400, Sporova javna-Milohin-Bastijan K 400, Mladenići-Skvažići K 200, Rubeszi Zivica K 200, Vrh-Loze-Pavletići K 100, Vahtar-Siroli K 100, Siroli-Furičevu K 100, Gornji Rukavac-Tančići K 300, Srdočierarska cesta K 100, Volosko-Puhari-Gajanić K 160, Rukavac Susnji-Palinovac K 250, Tibiljaci-Pehlijin K 200, Jušići-Znidari K 50, Zdemer-Jušići K 1000, Starci-Selinari do puta na Trampi K 300, Hosti do ceste na Sv. Križ K 300, Brešca-Pernani K 400, Marteljska Draga-Plote K 100, Sv. Matej-Saršoni do medje Riečine K 300, Rubeszi-Cirkul K 300, Dolnji Jugi-Brnasi-Siroli K 200, Stupari-Kunfin-Skurinja K 400, Milih-Brestovica K 250, Zvončeta-Zaluke-Brešca K 200, Permani-Poljane K 120, Zaluke-Rorensko K 600, Varljeni-cesta Francići K 200, Pabri-Matulji K 100, Volosko-Mihotići K 100, Kraljevac-Rudno-Srokov dol K 500, Bezjaki-Mučići K 200, Stefani-Macinčići K 80, Slavići-Trtni-Perenići K 300.

Mandić u Trstu (Via Crodera br. 1, II. kat).

u kojoj drugoj pokrajini. Kad mi malenkosti, mrvice nužne da neno, onda se iziče pomanjkanje. Ako je predstavnik c. k. vlade na siromaštvo i slabo finacijalno obćina, onda mu imam reći, da školskih zgrada, koje obstoje već 30 godina, a gdje nije još ni do sistemalizirana naša škola; i neka goasp, komesar i neka kaže onima, na izvjetislju u tom pitanju, da ima zgrada u Sv. Lovreću Predubecu, na još nabeg javnog učitelja, da ista zgrada u Sušnjovici, ali nema bog našeg učitelja, da ima školska u Brgudcu, ali opet i ova nema našeg učitelja niti sistemizovane imade školskih zgrada u Grosu, Opatlji, te svuda gdje opstoje družbine škole, pa bi mogle sve a javnu pučku školu, ali se ovih

znato je, kako stvar stoji. Pitanje jeju škola došlo je slavnomo zem. a slavni zem. odbor drži odnosno do sebe, a da ih ne rieši, dakako radi o naših skolama. . . gospođo od većine, baš i ovim postupkom kaže, da niste ljudi izacije, od napredka, od slobode, ali hoćete da se kažete. Da vi bi pbođu. ali samo za sebe, da mogli što vas je volja, proti nama. u školskih stvarih kaže, da c. radi nekim načinom paralelno sa imcima zemeljske autonomne oblasti ipire tu zem. oblast, da ne će da zamjeri. Jer napokon, ako zem. šriži dugo kod sebe akto o ustrako, onda bi bila dužnost c. k. zahtjevati, da ih rieše. Ali, kako u igraju veliku ulogu obziri, koje k. vlada naprama vladajućoj stran-Ja už svršiti.

Ima Istranina su vladali su u sred-ljelonice i u novom vieku razni i mljetacki prokuratorci i razui i grofovi. lina 1848. huckali su nas protiv ana da dižemo kuku i moliku, da nijesu domaći sinovi, da oni neprava na Istru, da je Istra bila i venska. Tako se je onda huckalo, je trebalo Hrvato i Slovence u er se ih je trebalo protiv Talijana, je ustavno doba, u koje su c. k. u Istri šarkalo proti Talijanom, e im neprijateljske, ali ujedno ra-hje, osobito od godina 1866., kad se je ciena četa činovnika iz Mljetnka u Istru naselila, i postupale s Istrom kao talijanskom pokrajinom. Zlo postalo je sistemom od god. 1870. napred, to traje već 30 godina uime od tad, otkako je sklopljen trojni savez i s njim savez Austro-Ugarsko s Italijom. Otdada, gos-apdo, nemojte govoriti, da je austrijska vlada proti vama. O! tada Austrija pušta da brodit na puna jedra. Vama se ne smije ništa dogoditi, vas posjed makar još nepravedniji mora ostati netaknut, jer tako hoće trojni savez nu-rodilo savez sa Italijom. Cielo to vrijeme i vi od većine i vi od c. k. vlade, bacate

metnuli, bio je samo na neki način provizoran, ali kojim bi se bilo velik korak na bolje učinilo. Ustrojenjem 6 kurija zadovoljilo bi se bar donekle načelima demokratskim, te bi svi mužki, koji imaju 24 godine mogli sudjelovati u javnomo životu. Rečenim sniženjem cencusa bi se bilo dosegao veći broj glasova u gradskoj kuriji i u kuriji vanjskih občina. Izravno tajno izborno pravo glasa zapriječilo bi bilo mnoge nepodobnosti neprave, nezakonitosti, neprilike, koje se čine kod izbora po dosadanjem izbornom redu. Tim bi se dakle zapriječilo mnogo zla, i postiglo mnogo dobra. Doista no bi se za-

tako zlorabio proti svojoj manjini, kako je istarski proti našoj hrv. slov. narodnosti. I baš to, jer nas iskustvo uči, kako ste bili naprama nam nepravedni, kako krivićeni, kako se vidi iz predležecga proračuna, upravo to je razlog, da smo postavili takove predloge i takove klauzule, koje onemogućuju onakovu upravu, kakova bijaše do sada, i kakova je još sada. A ako se to ne može promieniti sa novim izbornim i pokrajinskim redom, onda mi nismo za njegovu promjenu, pače za to, da se možda učvrsti za kojih 10 godina vaša vlast, vaša prevlast. I to neka znade

vlade odgovorio na našu jednu interpelaciju obzirom na uztrajanje škola. (Zast. Mandić: I provo jedno, drugu!) Naša stranka ne može nikako biti zadovoljna s tim odgovorom. U njem se vali, da se c. k. vlada uvijek brine za unapredjenje školstva, a da više ne može učiniti s financijalnih razloga, misli valjda s financ. zemaljskih i finacijalnih općinskih razloga. Kakvi su finacijonalni odnošaji pokrajino, vidi se iz proračuna. Ako se radi o tome, kako da bude plaćen zemaljski kapelan zemaljski predjednici, zemaljski činovnici, profesori i profesorice, onda nema financ. razloga, mi vidimo, da su bolje plaćeni i

Razne primorske vesti.

Odlazak narodnog zastupnika g. Josipa Kompare. Sa više nas strana, osobito iz izbornog kotara veleč. g. Kompare, do sada župnika-dekana u Ospu i narodnog zastupnika na zemaljskom saboru za Istru, izpituju da li je istina, da je odlutao u Ameriku, i da li će tamo ostati ili natrag se vratiti. Koliko je ne znato, to možemo samo na prvo jesino odgovoriti.

Veleč. g. Kompare odplovio je 20. o. mj. parobrodom za izletnik tva „Austro Americana“ put Američeno nam bijaše, da je za to do pust od svoga biskupa za tri mjeseca, da se je na župi zahvali je pošao u Ameriku po nalogu ili nekog njemačko-katoličkog društva se brine za austrijske izseljenike, došli u slabe ruke, i da ne bi tanjih vjersko-moralni odgoj. Na župi ili za svog boravka u Americi, i to društvo izvestiti o svemu, što živio među izseljenicima.

Na drugo pitanje, da li će tam ne možemo ništa odgovoriti, jer ni koliko nam je poznato — nije svi borskim drugovima priobćio.

U Ratkoviću će se obdržav 10. novembra t. g. glavna godišnj ština ovdješnje podružnice Sv. Metoda, s običnim dnevnim redom. se pozivlju rodoljubi, znanici, prijla da nas posjete u što većem bro četak točno u 2 $\frac{1}{2}$ sata.

Listnica uredništva i upr

Dopisnicima u Kanfanaru — „Djačko društvo“ Pazin, potr do dođuću put.

Br. 4521.

Oglas.

Daje se na opće znanje, da usmena javna jeftimba, glede da zakup gradnje župnog stana u Rt obdržavali u ovom općinskom ure 7. novembra t. g. u četvrtak izm i 12 sati prije podne.

Isključena cijena jest K 14926 i tjeatefji kod jeftimbe imadu pri četka iste položiti vadijum od 5' četka stalac na 10% u ime jamčevina puniti imade.

Nacrti, troškovnik i jeftinben mogu se uvidjeti za sjeime urevo u ovsome uredu.

Glavarstvo općine.

BUZET, 7. X. 1907.

Naceln
F. Flego

Objavljuj
nabavio v

- lozna, štofova i modernih tkanina. -

Tko se želi za zimuz umjerenu cijenu dobro i moderno zaodjenuti, neka ne žali truda i neka dodje viditi veliku zalihu i najljepše uzorke. - - -

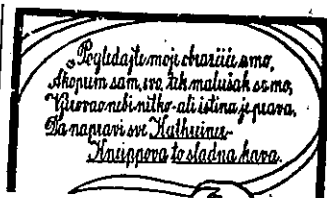
Nabavio sam razne robe za ženska odjela, kao i platna za rublje. - - -

Marko Zović krojački majstor, — „Narodni Dom“ u Pazinu.

Roba iz narodnih tvornica.

Bez konkurenc.

Zajamčeno poštena posilga.

Dvostruki elektro-magnetički KRIŽ ili ZVIEZDA
R. B. broj 86667.
Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod slioga, rezme, seime (težkoj dlanja), ne-

godina stare bolosti izličeana su sa mojim strojem posve i 66 izličeana sa mojim strojem R. B. broj 86667 izražene zahvale kao i od odličnijih slojeva izdane srjedotebe i priznanje iz svijta strana svieta pohranjene su u mojoj pismotirani gdje sioje svaku u svako doba na uvid. **BOJE NIJEAN LIEN NIJE POMOBAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ** jer je to sigurno sredstvo proti gore navedenim bolostima, a onaj bolesnik, koji po mojem stroju nebi bio izličen najduže u roku od 45 dana, dobiva novu nagru.

Skrapna-Zvoneča K 100, Skrapna-Kriva K 100, Spinciči-Miseri Grgrinici K 300, Hosti-Pilepići K 100, Rošici-Trtni-Smogori K 500, Mladenci-Ilovac K 150, Ločići Rečina K 200, Rougi-Zoržiči K 50, Karmunja-selo Lenici, od kuće Čokovića do škole pak dalje na Pavinići do Balurde, zatim od istoga Čokovića preko Starci i Selnari do puta na Traupikude, Pavinići-Union i konačno za Dirače-Kaulrida ukupno K 1000; plaću listinskomu cestaru K 600, Plaću dvjema opć. cestarima po K 720 godišnjih prah i korda K 800 te konačno opć. zastupstvu na raspolažanje K 2000, na račun kojih odlučiti će se u dojučim sjednicama, te se je već u sjednici od 5. decembra 1907. od toga odlučilo se za popravak obć. puta od Stupari do medje K 40; od Jelovičani na Turki daljnjih K 200; od Sv. Lucije na Čokovići K 200; od puta Gnsparovoga do Perki K 100; od Kaline do Lipiči u Jusičevoj K 150; od Cesari na Cirkul u Rubševoj K 250; od Kokuljani na Zoretčić K 50 i od Leševeca na Sorovo-Pišćina u gor. Rukaven K 500.

Popravak javnih vadijaka. Za ovo odlučilo se K 2782 kako slijedi za pojedini vodnjak: Jurdana u Jusičevoj K 200, Zivica kod sela Mavri u Jurdanovoj K 150, Ferenčeva Dolina K 350 (drugi potokovc imade snasati tamošnji pak), Sternica na Kocenken K 132, zid i pločnik na stenu kod Hosti K 200, zid na vodnjaku Rudno u Bregima K 100, most preko rukava Rečine-Trnovice K 1000, stierne u Skrapni K 350, popravak kanala Sternice u Rubševoj K 300.

Novi nasadi u opć. šunama koštati će po prilici K 470 u otkup zemljišta za pošumljenje Lisine pa oko K 300. **Gradnje novih obćinskih zgrada.** Za ove troškove predviđa se K 43700. Ova je svota porazdijeljena ova'o: Prinos za novu školu u Sv. Mateju K 2000 u onu u Rečini K 1000, za klanicu sa stiernom u Kastvu K 10.700, 1/2 troške za novu zgradu učiteljišta u Kastvu po prilici K 25000 a za natavu zemljišta za školu i za školski vrt učiteljišta K 5000 bude li se to g. 1908. gradilo. (Za školu Jusiči-Jurdani odlučit će se podpora kad bude škola sigurna). Pošto zgrada obć. uredu ne odgovara više današnjim prilikama, inenjuje se poseban odbor, da prouči pitanje gradnje nove zgrade u tu svrhu.

Gradnja novih opć. cesta i puteva. Za ove se je radnje predviđelo K 7350 i to za cestu ih put: Od željezničke postaje Matulji na istarsku cestu kod Gajunice K 600, Piščina-Ploče K 1000 (ako se li već u g. 1907. ne potroši). Opoletica-Jasenovac K 600, Sv. Križ-Hosti daljnjih K 800, Lužina-Halublje K 1000, Lužina-Branjani K 500, Poljane Rebrana-Lužina K 200, Mamići-Sklavčići K 600, od ceste Jusiči-Mihelovo-kolodvor Matulji K 1200, Permari-Ruziči Beza K 300. Do dno Klanac K 150, prah i korda K 400.

Gradnja novih općinskih stierna. Ovdje se je proračunalo K 14.360 za potpore kod novih obć. stierna i to: za stierno ih vodova u Kantridi K 2400, za stierno kod Malonji K 1000, u Sv. Mateju K 1200, za preuredjenje Zivice u Matuljevoj K 1200, za uzdržavanje mosta u Trnovici kod Petriji K 60, za stierne kod Mavri na Furičevom, kod Peterci, Dovičić, Čokovići u Jusičevoj, Stupari, Turki, Srtoci, Škrliji, Bezjaki, Blažica, Jusici, za Kalić u dol Rukavcu i Spincičev kat po K 600 za svaku, za prah i kordu kod vodovnih ratinja K 300. U godini 1908. imaju se po nužnosti graditi nove stierne u selu Mavri u Srokovoj; Lipiči u Jusičevoj; Kalić u dolnjem Rukavcu i kod Serdočić, da se umole državne i zemaljske potpore a za ostali trošak preuzima općina jamsvo, da će se gradnje izvršiti. Da se uznogne „Spincičev kat“ pretvorili u stierno, prodati će se obćinsko zemljište oko istoga u svrhu kućegradnja su krovova kojih moći će se voda kišnica odpeljati u novu stierno.

Interesi na mažehtine posude predvidilo se sa K 1980. **Razne posude općinama** za pokriće manjka i općinama za kraće vrijeme K 5400.

Različiti i nepredvidljeni troškovi proračunani su sa K 1324. Stino spadaju troškovi za navijače opć. ura, pak drugi manji troškovi.

Izradba gorivouj drva za općinare proračunana je sa K 4356.

I tako **sveukupni potrošak** proračunna općine Kastav za godinu 1908. proračunana je sa K 216.200, dakle za K 12 009 više nego za godinu 1907.

Prelazak na prihodi proračunna općine Kastav za godinu 1908. navajaju se slijedeće glavni stvari. **Najamnine.** Ovdje se predvidilo preloda K 2061 i to: za gradjevine K 340, za pinesal Preluka i Kantride K 1700, za razne bočarije pak K 21.

Prodaja drva iz opć. šuma, pašišća i sjenokoše dati će po prilici K 11.876.

Kamenolomi. Prihod Kamenoloma proračunana je sa K 1400, od kojih otpada na Preluk i Kantridu K 800, a na ostale kamenolome po općini K 800.

Ribolov uz kastavsku obalu predvidljen je sa K 200, dočim

Lov sa K 421.

Interesi zastani i tekudi na dugove prema općini proračunani su sa K 24000 i to da se dobro utjeruje.

Pristajibe. Predvidijo se, da će se primiti K 5200 i to: sujamvine K 2600 (na samo sajmište K 2300) na ples K 1700, na nove gradjevine K 300, na sol K 100 i na pse K 500.

Globe ili multe dati će po prilici K 400.

Prinosi pridruženih općina proračunani su na K 2550 i to za administraciju K 1750 i za općinske liječnike K 800.

Povratak vojničkih troškova, popračeničta te sudbenih troškova proračunani je sa K 2800.

Povratak raznih reparata. Iz starije dobe kao za crkvena skala u Kastvu, grobije Sv. Lucije, Knstela i Lokvine u Kastvu dati će po prilici K 512, dočim povratak iz novije doba, kao škole u Zametu, Rukavcu i Peljlinu; ženske škole, arivačnice i zveknika u Kastvu, Steranu u Globiči, Zoržiči, Skvazići i Skurinjri, Ferenčeva doline pak povratak različitih posuda. Ovo sve dati će po prilici K 14.400.

Posude za cesto- i vedogradnje, klanonica i učiteljišta u Kastv upredviđeni su sa K 64.000, bude li se sve to u god. 1908. gradilo. Prije su se općinske ceste i putevi gradili rabotom, danas valja u gotovom plaćati težake pak kako je sve što je krepčijega pobješlo u Ameriku, ne možeš svagdje niti za gotov novac uz dobra radnicu dobiti valjanog domaćeg radnika.

Razni nepredvidljeni dohodci proračunani su sa K 14.842 i to: prinos kotarskog cestnog odbora, postotci i kamati likvidovane štive, pak državne i zemaljske potpore za ceste i stierne.

Cijelokupni prihodi proračuna općine Kastav za godinu 1908 proračunani su na K 154.687, koji pak ako usporedimo sa jur prije naznačenim rashodom, prikazuje nam manjak od K 61.513. Za pokriće ovog manjka glasovalo je općinsko zastupstvo na sve izravne i izvanredne državne poreze slijedeće namete: 15% na sve poreze u 10% na obrt za pop. avak opć. puteva i cesta; 22% za školske takse, 15% na bolničke troškove, 15% za jedan razred učiteljišta, 10% za delavsku školu. Ovo sve za cijelu općinu Kastav. Zatim posebice 50% za potpuno pokriće troška stierne u Stelanji i Kaliciu u Blažičevoj za županiju Blažiči; 75% za školu na Breščina a za županiju Puži; 100% za školu na Peljlinu a za županiju Hosti. I konačno 100% na potrošarinu vina i mesa u prodaji na malo i stalnu taksu od 3 K 40 p. na svaki hektolitar piva istočen na malo i stalnu taksu od 20 K 04 p. l. reda i 13 K 36 p. II. redn žestokih pića na svaki hektolitar istočen na malo.

Namir na potrošarinu odmjerio se je u razinjuru postotaka kao i vis. Eraru, a da ga utjeruje krmursko društvo sudb. kotara Volosko, dočim za pobiranje taksa na pivo i žestokih pića odlučilo je općinsko zastupstvo, da se isto odade putem javne dražbe i to za pivo uz isključenu cijenu od K 2000 u za žestoka pića uz isključenu cijenu od K 400.

metnu
vizoran
na bolj
dovolji
mokrati
24 godi
votu. I
bio doc
kuriji i
tajno iz
bilo mac
zakonit
hora po
bi se da
stiglo mu

Oglas, pripisana itd.
Nakladu i računaju se na temelju
obličnog cjenika ili po dogovoru.
Novci za predbrojbu, oplate itd.
plaćaju se napušticom ili polož-
nicom pošt. štetionice u Betu
na administraciju lista u Puli.

NAŠA CIJENA

Izrazi svakog četvrtka
o pošte.
Netiskani dopisi se ne vraćaju
u nepodpisani ne šaljuju
nefunkcioniraju ne primaju.
Predplata na poštarnom stupu
10 K u obće
5 K za seljake
ili K 5- odn. K 2-50 na
pol godinu.
Izvan carevine višu poštarnine
Plaća i utužuje se u Puli
Pojedini broj utuži se h., za-
ostali 30 h., koji u Puli, toli
izvan iste.
Uredništvo i uprava nalazi se
u "Tiskari Laginja i dr. prije
J. Krmptić i dr. (Via Giulia
br. 2), kamo neka se naslovljuju
sva pisma i predplata.

Mandio u Trstu (Via Crociera br. 1. i. ka).

u kojoj drugoj pokrajini. Kad mi
malenkosti, mrvice nužne da ne-
mo, onda se izliče pomanjkanje
Ako je predstavnik c. k. vlade
na siromaštvo i slabo finacijalno
obćina, onda mu imam reći, da
školskih zgrada, koje obstoje već
o godina, a gdje nije još ni do
sistematizirana naša škola; i nekn
gosp. komesar i neka kaže oima,
ga izvjestili u tom pitanju, da ima
zgrada u Sv. Lovreću Predubcu,
ma još nanesen javnog učitelju, da
olska zgrada u Sušnjevici, ali nema
našeg učitelja, da ima školsku
u Brgudeu, ali opet i ova nema
našeg učitelja niti sistemizovane
Imade školskih zgrada u Creau,
i Opattij, to svuda gdje opstoje
družbine škole, pa bi mogla sve
za javnu pučku školu, ali se ovih

iznato je, kako stvar stoji. Pitanje
jenju škola došlo je slavno zem,
, a slavni zem. odbor dži odnose
od sebe, a da ih ne riješi, dakako
radi o našim školama.
vi gospoito od većine, baš i ovim
postupkom kaže, da niste ljudi
lizacije, od napredka, od slobode,
ni hoćete da se kažete. Da vi bi
lobodu, ali samo za sebe, da mo-
žili što vas je volja, proti nama.
ik u školskih stvarih kaže, da c.
i radi nekim načinom paralelno sa
vnicima zemaljske autonomne oblasti
upire tu zem. oblast, da ne će da
zamjeri. Jer napokon, ako zem.
drži dugo kod sebe akte o ostru-
lkola, onda bi bila dužnost c. k.
zahtijevati, da ih riješe. Ali, kako
tu igraju veliku ulogu obziri, koje
k. vlada naprama vladajućoj stran-
Ja ću svršiti.

ma Istranima su vladali su u sred-
djelomice i u novom vieku razni
ki mljatečki prokurator i razni
ti grofovi.
dine 1848. huckali su nas protiv
jana da dižemo kuku i motiku, da
nijesu damadi sinovi, da oni ne-
pravna na Istru, da je Istra bila i
pvenska. Tnko se je onda huckalo,
je trebalo Hrvate i Slovence u
jer se ih je trebalo protiv Talijana.
je ustavno doba, u koje su c. k.
u Istri sarkale proti Talijanom,
im neprijateljske, ali ujedno ra-
nje, osobito od godine 1866, kad
je cela četa činovnika iz Mijetnka
u Istru naselila, i postupne s Istrom kno
talijanskom pokrajinom. Zlo postalo je
sistemom od god. 1879. napred, to traje
već ovo 28 godina naimo od tad, odkako
je sklopljen trojni savez i s njim savez
Austro-Ugarske s Italijom. Odlada, gos-
podo, nemojte govoriti, da je austrijska
vlada proti vama. OI tadn Austrija pušta
da brodit na puna jedra.
Vama se ne sunje ništa dogoditi, vas
posjed makar još nepravdniji mora ostati
netaknut, jer tako hoće trojni savez na-
ročito savez sa Italijom. Cielto u vrijeme
vi od većine i vi od c. k. vlade, bacate

II. Brgud.

Poveće svote u rashodu proračuna ove općine za
godinu 1908. jesu: porez K 989, školski troškovi K 1786
od kojih K 756 za školske takse, bolnički troškovi K 650,
kupnja vatrogasne streljike K 400, plaća sumskom upra-
vitelju i luguaru K 670, za gradnju sterne K 2000, prinos
za opć. liječnika u Kastvu K 200, a za administraciju
K 400, interesi na dug radi dogradnje škole i pokrivena
manjka K 780, povratak duga K 2000 i drugi različiti
izdatci K 394.

Ukupni rashod iznaša K 10.897.
Znamenitije i veće svote u prihodu jesu: pristojbe
za drva K 680, lov, K 97, globe ili multe K 210, po-
suda za gradnju opć. sterne kod škole K 2000 i za po-
krivena manjka K 1500.
Ukupni prihod iznaša K 5209. Usporediv ovaj
prihod sa rashodom, prikazuje se manjak od K 5688,
koji se ima pokriti kako slijedi: Sa nametom od 100%,
na sve poreze za pokrivena manjka, pak 25% za školske
takse i 50% za školu te 100% na potrošarinu vina i
mesa u prodaji na malo.

III. Lisac.

Veće svote u rashodu proračuna jesu: porez K 282,
školski troškovi K 490 (školske takse K 240), plaća opć.
lugaru i trošak sum. upravitelju K 444, pošumljenje
Luščiću K 120, spremište za vodu K 4600, koje imade
se započeti, netom bude osigurana zemaljska i državna
potpora, prinos Kastvu za opć. liječnika K 50, a za
administraciju K 200 dočim Klani K 100, interes na
posudu za pokrivena manjka od godine 1907. K 500.

Ukupni rashod iznaša K 7340.
Veće svote u prihodu jesu: pristojbe za drva K 496
a za paševinu K 444, lov K 44, globe K 80, posude za
pokrivena manjka godine 1908. K 500, a za spremište za
vodu K 2600 ako se bude gradilo; različiti nepredviđeni
prihodi (potpore za spremište vode i t. d.) K 2530.
Ukupni prihod iznaša K 6720, koji ako se prispo-
dobi sa rashodom, proizlazi manjak od K 620. Ovaj se
manjak ima pokriti: nametom od 100% na sve poreze,
za pokrivena manjka pak nametom od 70% za školske
takse i bolničke troškove te nametom od 100%, na
potrošarinu vina i mesa u prodaji na malo.

IV. Skalnica.

Znamenitije svote u rashodu proračuna za g. 1908.
jesu: porez K 172, školski troškovi K 490 (od kojih
samo školske takse iznose K 240), bolnički troškovi
K 160, plaća lugaru i trošak sumara K 492, prinos
općini Kastav za opć. liječnika K 50, a za administraciju
K 200, dočim Klani K 100, interesi na posude radi
opć. sterne i manjka K 300, povratak predujma i opć.
dug K 4000.

Ukupni rashod iznaša K 6277.
Veće svote u prihodu jesu: pristojbe na drva
K 720 i na paševinu K 556, globe K 80, posuda za
pokrivena manjka godine 1908. K 2000, različiti prihodi
(repari za stenu i t. d.) K 2200.
Ukupni prihod iznaša K 5718.
Ako se rashod pripodobi s prihodom, dobije se
manjak od K 559, koji se ima pokriti ovako:
Nametom od 100% na sve poreze za pokrivena
manjka i 80% za školske takse i bolničke troškove te
nametom od 100% na potrošarinu vina i mesa u pro-
daji na malo.

V. Studena.

Oveće svote u rashodu proračuna ove općine jesu:
porez K 1254, nagrade župniku, opć. pisaru i slugi u
Klani K 180, sudbeni troškovi K 100, školski troškovi
K 541 (od kojih otpada na školske takse K 240), bol-
nički troškovi K 100, plaća opć. lugaru i trošak sumaru
K 580, prinos za nove orgulje u Klani K 1000, prinos
uzdržavanja crkva i župnog stana te obnovljenja župne

crkve u Klani K 1400, uzdržavanje ceste od Križa kol.
ceste u selo Studeni K 200, uzdržavanje sumskih na-
sada K 400, prinos Kastvu za opć. liječnika K 100 a
za administraciju K 450, interesi na opć. dug K 107,
prinos župniku u Klani K 292, povratak duga K 1574
te različiti troškovi K 360.

Ukupni rashod iznaša K 8856.
Veće svote u prihodu jesu: pristojbe za drva
K 2120 a za paševinu K 1040, lov K 114, globe K 80,
posude K 1600, plovanstvo nuta K 542 sa zaostacima
te razni nepredviđeni prihodi (zaostaci različitih repa-
rata) K 750
Ukupni prihod iznaša K 7378.
Ako se rashod pripodobi sa prihodom, proizlazi
manjak od K 1478. Ovaj se ima pokriti: nametom od
100% na sve državne poreze za pokrivena manjka pak
70% za školske takse i bolničke troškove te 100% na
potrošarinu vina i mesa u prodaji na malo.

VI. Klana.

Veće svote u rashodu proračuna za g. 1908. jesu:
Administrativni troškovi, t. j., nagrada predsjedniku
i članovima upravnoga vijeća, plaća opć. činovniku i
slugi, tiskarice, dnevnice, porez, sudbeni troškovi i t. d.
Za sve ovo proračunano je K 5211.
Školski troškovi proračunani su sa K 2400.
Troškovi za siromašne iznašaju K 725.
Redarstveni troškovi, t. j., prinos c. k. plaći opć. liječ-
nika, javna čistoća i rasvjeta, osiguranje opć. zgrada,
plaće opć. lugaru, pošljara i nagrada sumskom upravitelju,
predviđeni su sa K 3786.

Dogoštoni troškovi najnu plaća župniku, zvonaru,
orguljašu i t. d. K 1370.
Uzdržavanje i popravak opć. zgrada i crkava
K 20.300, od kojih otpada za preuredjenje župne crkve
sv. Jeronima K 20.000.
Uzdržavanje puteva i cesta za Mazališće, Belog i
Ladvu K 1200.
Uzdržavanje opć. sume K 340.
Prinos Kastvu za administraciju K 400.
Interesi na dug K 158.
Različiti troškovi K 1800
Uzeto sve u jedno, iznaša proračunani rashod
K 38962.

Veće svote u prihodu jesu proračunane ovako:
Prodaja i najam opć. zemljišta K 523.
Prodaja trgovačkog i gorivog drva iz općinskih
suma bueti će po prilici K 7810.
Pašišća i sjenokose K 2320.
Lov pak K 1461.
Različite takse (na ples i nove kuće pak sajmo-
vina K 174.
Globe ili multe K 500.
Prinosi za bogoslojbe, t. j., prinosi c. k. plaći župnika,
zvonaru, orguljaša sa zaostacima iz prijašnjih godina
predviđeni su sa K 3124.
Sudbeni troškovi povraćeni od utuženih stranaka
K 412.

Povratak raznih troškova najme školskih sa strane
interesovanu općinu i k tomu posebice sa strane Studene
za preuredjenje župne crkve u Klani, predviđeni se K 5805.
Predujmi i posude primljene za preuredjenje župne
crkve predujma se posuda od K 5000 i obračun pre-
dujma za cestu Klana-Puka K 7000, ukupno K 12.000.
Razni nepredviđeni prihodi K 200.
Na splot uzeto, iznaša sveukupni prihod K 34.740.
Prisposobiv rashod sa prihodom, proizlazi manjak
od K 3662, koji ima se pokriti, kako odlučeno nametom
i to: 75% na sve poreze za pokrivena manjka, onda 25%
za školske takse i 75% na potrošarinu vina i mesa u
prodaji na malo.

Ovaj proračun sastavilo je i potvrdilo upravno
vijeće u Klani a usvojilo općinsko zastupstvo u Kastvu.
Svih šest općinskih proračuna dade ukupno
u rashodu K 287.932, a u prihodu K 214.452. — Ukupno

metnuli, bio je samo na neki način pro-
vizoran, ali kojim bi se bilo velik korak
na bolje učinilo. Ustrojenjem 5 kurija za-
dovoljilo bi se bar donekle načelima de-
mokratskim, te bi svi muški, koji imaju
24 godine mogli sudjelovati u javnom zlo-
votu. Rečentim sniženjem cencusa bi se
bio dosegao veći broj glasova u gradskoj
kuriji i u kuriji vanjskih obćina. Izravno
tajno izborno pravo glasa zapriećilo bi
bilo mnoga nepodobnija nepravice, ne-
zakonitosti, neprilike, koje se čine kod iz-
bora po dosadanjem izbornom redu. Tim
bi se dakle zapriećilo mnogo zla, i po-
stiglo mnogo dobra. Doista no bi se za-

tako zlorabio proti svojoj manjini, kako
je istarski proti našoj hrv. slov. narod-
nosti.
I baš to, jer nas iskustvo uči, kako
ste bili naprama nami nepravdni, kako
krivični, kako se vidi iz predležećega pro-
računa, upravo to je razlog, da smo po-
stavili takove predloge i takove klauzule,
koje onemogućuju onakovu upravu, ka-
kova bijaše do sada, i kakova je još sada.
A ako se to ne može promieniti sa novim
izbornim i pokrajinskim redom, onda mi
nismo za njegovu promjenu, pače za to,
da se možda užvrsti za kojih 10 godina
vaša vlast, vaša prevlast. I to neka znade

vlade odgovorio na našu jednu interpe-
laciju obzrom na uztrajanje škola. (Zast.
Mandić: I prvo jedno, drugo) Naša
stranka ne može nikako biti zadovoljna
s tim odgovorom. U njem se vidi, da se
c. k. vlada uvijek brine za unapređenje
školstva, a da više ne može učiniti s fi-
nancijalnih razloga, misli valjda s finan-
zemaljskih i finacijalnih općinskih razloga.
Kakvi su finacijalni odnosi pokrajine,
vidi se iz proračuna. Ako se radi o tome,
kako da bude plaćen zemaljski kapelan
zemaljski predjednici, zemaljski činovnici
profesori i profesorice, onda noma finan-
cizloga, mi vidimo, da su bolje plaćeni

se je cela četa činovnika iz Mijetnka
u Istru naselila, i postupne s Istrom kno
talijanskom pokrajinom. Zlo postalo je
sistemom od god. 1879. napred, to traje
već ovo 28 godina naimo od tad, odkako
je sklopljen trojni savez i s njim savez
Austro-Ugarske s Italijom. Odlada, gos-
podo, nemojte govoriti, da je austrijska
vlada proti vama. OI tadn Austrija pušta
da brodit na puna jedra.
Vama se ne sunje ništa dogoditi, vas
posjed makar još nepravdniji mora ostati
netaknut, jer tako hoće trojni savez na-
ročito savez sa Italijom. Cielto u vrijeme
vi od većine i vi od c. k. vlade, bacate

Razne primorske vijesti.

Odlazak narednog zastupnika g. Josipa Kompare. Sa više nas strana, osobito iz izbornog kotara veleč. g. Kompare, do sada župnika-dekana u Ospu i narodnog zastupnika na zemaljskom saboru za Istru, izpituju da li je istina, da je odputovao u Ameriku, i da li će tamo ostati ili natrag se vratiti. Koliko je na to znato, to možemo samo na prvo jestino odgovoriti.

Veleč. g. Kompare odplovio je 20. o. mj. parobrodom za izletnik tva „Anstro Americana“ put Američke nam bijaše, da je za to do pust od svoga biskupa za tri mjeseca, da se je na župi zahvali je pošao u Ameriku po nalogu ili nekog njemačko-katoličkog društva se brine za austrijske izseljenike, došli u slabe ruke, i da ne bi taj njih vjersko-moralni odgoj. Na i ili za svog boravka u Americi, i to društvo izvestiti o svemu, što živio među izseljenicima.

Na drugo pitanje, da li će tam ne možemo ništa odgovoriti, jer ni koliko nam je poznato — nije sv. horskim drugovima priobćio.

U Ratkovleću će se obdržav 10. novembra t. g. glavna godišnj. ština ovdješnje podružnice Sv. Metoda, s obilježnim dnevnim redom se pozivlju rođoljubi, znanci, prija da nas posjete u što većem brt četak točno u 2 1/2 sata.

Listnica uredništva i upi

Dopisnicima u Kanfanaru — „Djačko društvo“ Pazinu, potr do dođući put.

Br. 4521.

Oglas.

Daje se na opće znanje, da usmena javna jeftimba, glede da zakup gradnje župnog stana u R obdržavati u ovom općinskom ur 7. novembra t. g. u četvrtak izr i 12 sati prije podne.

Isključna cijena jest K 14926. tjecatelj kod jeftimbe imadu pri četka iste položiti vadijum od 5 dostalac na 10% u ime jamčevir puniti imnde.

Naerti, troškovnik i jeftimbe: mogu se uvidjeti za zime urevc u ovome uredu.

Glavarstvo općine.

BUZET, 7. X. 1907.

Načelnik
F. Flego

Objavljuju
nabavio

- lodna, štofova i modernih tkanina. -

Tko se želi za zimu uz umjerenu cijenu dobro i moderno zaodjenuti, neka ne žali truda i neka dodje vidjeti veliku zalihu i najljepše uzorke. - - -

Nabavio sam različne robe za ženska odjela, kao i platna za rublje. - - -

maja, nogavica, finih ovratnika i manšeta, kravata, šešira, kišobrana, dječjih cipela - - - - - itd. itd. - - - - -

Prodajem šivaće strojeve i pripadajuće im sastavne dijelove. - - - - -

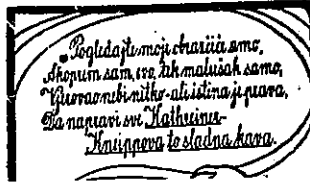
Narodnjaci neka nabavljaju kod mene - - - - - lipov znak u raznim oblicima. - - - - -

Marko Zović krojački majstor, — „Narodni Dom“ u Pazinu.

Roba iz narodnih tvornica.

Bez konkurencije.

Zajamčeno poštena posluga.

Dvostruki elektro-magnetički KRIŽ ili ZVJEZDA
R. B. broj 86967.
Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod silaca, razume, silaca, silaca, silaca, silaca, silaca.

godina stare bolesti izliječeni su sa mojim strojem pouzdo od izličenja sa mojim strojem R. B. broj 86967 izličenje zahvale kao i od odlazanja stajera izdane svjedoke i priznanice iz svijta strana svieta potraženo su u mojoj pismohrani, gdje stoji svakomu u svako doba na uvid. GDJE NUEDAN LIK NIJE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ, jer to sigurno sredstvo proli gore navedenim bolestima, a onaj bolesnik, koji po mojem stroju nebi bio izličen najduže u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

dakle K 502 384. — To je preko pol milijuna kruna godišnjeg prometa.

Dosadanjem mjesnom školskom vijeću u Kastvu i Klani minuo je rok od šest godina, te se u smislu školskog zakona imenuje u to vijeće i to u Kastvu: Kinkela Vjekoslav iz Dol. Rukavca, Rubesha Franc iz Zameta, prof. Vjekoslav Spiničić i Vlah Ivan iz Trinajstići; a u ono u Klani: Medvedić Anton iz Klane, Komen Josip iz Skalnice, Simić Ivan iz Lisea i Mrvčić Anton iz Studene.

Na molbe za postignuće obrtnih koncesija preporuča se onu Funderle Mata, dočim se ne može preporučiti molbe Kotues Marije iz Matulji i Ožbolt Blaža iz Zameta.

Odobravaju se slijedeće dražbe: glede popravka kuća Jansenovac* u Srokovoj sa cijenom od K 280-40, postavl dostaloecem Jardaš Jakov iz Brčići; ljeskovih mljavnica sa K 75-65 i gorivog drvo sa K 33-95 u opć. šumi p. o. Brgud, te dražba za prodaju limito soli u Jušićima koju rasprodaju preduzeće Črnjarić Ivan uz cijenu od K 15-58 po metr. centu. Odobravaju se kolaudacije zidarske i stolarske radnje glede dogradnje školske dvorane petog razreda muške učione u Kastvu, isplativ poduzetniku dostatbene cijene i povrativ im položena kaucije isplativ ujedno poduzetniku zidarske radnje u ime višeradnje K 306-82 te za popravke učinjene i iskazane u kući broj 75, K 719-74 a poduzetniku stolarske radnje svota od K 181-97 kao višeradnju. Odobrava se također kolaudacija betoniranja tiala uz opć. sajmiste u Kastvu polng dražbenog zapisnika.

Prelazi se na priopćenja iz odb. sjednica: Uzima se do ugodnog znanja odpis c. k. kot. poglavarstva o izraženoj najvišoj zahvali na podnesenu čestitku prigodom rođendana Njeg. Velicanstva Prihvaća se predlog odbora, da se Zuzzi Ivana Ivanovog primu u zavičajnu savez općinarstva ove općine uz uvjet, da uplati pristojbu od K 100 i da poduzme potrebita, da što skorije zadobije austrijsko državljanstvo. Uovoljuje se molbi nadlugara, da se nabavi šest hrvatskih šumskih koledara za godinu 1908. radi šumskih propisa za šumsko osoblje. Stolar Srdoč Ivan izveo je nekoje radnje po nalogu općine na školskoj zgradi u Hostima, što nek mu isplati se K 98. Istotako da se isplati županu Hostove K 30 za obavljene zidarske radnje oko te škole glasom predložnog iskaza nadnica. Zvonik župne crkve sv. Jelene u Kastvu trebalo bi popraviti, da se izbjegne većim troškovom, pa se zaključuje, da isto pregleda jedan zidarski majstor i ako je popravak nuždan, da se to odmah da izvesti. Glede postavljenja munjovoda na školskoj zgradi u Hostima zaključuje se, da se župan o tom progovori sa svojim općinarima, popitav se ujedno na Rijeci glede cijene munjovoda i da zatim obavijesti općinu. Na prijavu župana iz Hosti da u novoj storni uz školu nema više od pol metra vode, te da ista prema tomu pušta, zaključuje se, da se poduzme poduzetniku Čikočića, da sternu u osam dana popravi, jer bi se inače u radnju imalo izvesti po drugim radnicima, a na trošak njegove kaucije. Uzima se do znanja, da je Dukić Josipu-Jozać daznatena po zemaljskom saboru mjesečna potpora od K 15 za dvije godine dož izati košaračku školu. Na poziv c. k. kot. suda u Voloskom imenuje se prisilne upravitelje nekretnina i to Jurinčić Ivana u Kastvu za Kastav i bližnje županije, 2. Kalčić Josipa u Sv. Mateju za Sroki, Marčelji, Saršoni, Brnasi, Blažići i Hosti, 3. Matetić Frana u Pužima za Zvoneču, Puži, Jurdani, Kučeli, Dol. i Gor. Rukavca, 4. Stipančić Josipa iz Brguda 96 za p. o. Brgud, 5. Kukuljan Tomu iz Rečine za p. o. Rečinu, 6. Pilepić Mata iz Zameta 94 za Srdoci i Zemet, 7. Medvedić Luku iz Klane 106 za Lisac, Klanu, Skalnicu i Studenu, 8. Rubesha Ivana iz Rubeshi 72 za Rubeshi Matulji, Trinajstići, Perenići, Pabri i Bregi. Poduzetniku gradnje školske zgrade u Hostima

da se isplati K 50 višeradnje izvedane nalogom općine na toj zgradi, odbiv mu predlujan od K 30 izdan Host Matu. Dražba za ljeskove mljavnice u Lisini ostala je bezuspješna, a zatim pristupio je Kinkela Franc iz Zvoneču 60 i pomudu za te mljavnice K 20, što se odobrava. Odobrava se zajam od K 300 izdan radi nauka Brozović M. iz Kastva zaključkom, da se na tražbinu uknjiži. Turak Franc iz Blažići učinio je i poslavo na Sternu u Skurinj ponovno dvije plote, pa mu se odobrava potrošak od K 30. Poštu je općina ostala bez vapna, zaključuje se, da se za popravak općinskih i školskih zgrada naruči nužna količina vapna. Pritužbe općine upravljena na c. k. upravno sudište glede podučavanja talijanskog jezika na pučkoj školi u Zametu odbijena je, jer isto nenadležno, navodom, da ako je općina u svom pravu prikračena, da se obrati na c. k. državno sudište. Odlučuje se, da se o tom upita za savjet g. prof. Spiničića. Kako se je predhodno zaključilo, naručeno je 50 pušaka, koje su već amo stigle, ali pošto su bez remena, zaključuje se, da se naruči potredite remene i radi holjeg sačuvanja da se dade izraditi ormar po stolaru Brozoviću uz cijenu od K 32. Glede popravka kuhinje i smočnice u stanu nadučiteljeva u Kastvu kao i konobe te odvodnog kanala, dalo se je pripraviti proračun i nuelno se zaključuje da se taj potrebi udovolji, ali predhodno ima vještak izvedbu tih radnja pregledati i eventualno proračun ispraviti ili dopuniti. Zadovoljstvom uzima se do znanja, da je izložba govoda od 23. oktobra t. g. isplala mnogo ljepše prema onaj od g. 1905. Sepić Antonu iz Zvoneču, poduzetniku isplajnja ugljena u Lisini, obzirom na kiselu vremena i zimu, produljuje se rok tog posla do proljeća 1908. Lučić Ivanu iz Saršoni odobrava se potrošak od K 61-02 za otpeljenje željeznih vijevi iz Jelovičani u Skurinj i za namještenje istih i ostale radnje kod tmošnje sterne. Uz opć. put od Kala na Spiničići porušio se je konak zida i pošto je prolaz pogibeljan zaključuje se, da se taj popravak odade putem dražbe uz cijenu od K 251-90. Usvaja se predlog opć. glavara da se kupi ponudjenu uljenu sliku zaslužnog rođoljuba pokojnog Frana Ravnika, bivšeg nadučitelja u Kastvu, za cijenu od K 50, ako na to pristane vlastnik iste. Glede prodaje i zakupa dijela opć. zemljišta J. L. Münza kod električne centrale u Matuljima odlučit će se naknadno, kad se saznanje za točnu mjeru traženog tuala i uvidi odnosni nacrt i pogodbu. Na pitanje glede patronata župne crkve u Veprincu zaključuje se, da se riješenje prepusti za koju od budućih sjednica.

Obzirom što opć. odbor nije mogao da raspravi o molbama za prodaju opć. zemljišta, prepusta se tu točku na riješenje u budućoj sjednici.

Uvidiv opć. zastupstvo, da je već sedam sati u večer i da ima mnogo molba da riješi radi doznačenja novčanih potpora, prepusta iste na riješenje financijskom odboru uz naknadno odobrenje, jedino doznačuje Blažić ud. M. K 100 za dobavu građevnog materijala za obnovu izgorjele kuće i Sušanji M. iz Rubeshi K 12 za gorivo drvo.

Konačno zadobiv riječ g. F. Rubesha, ističe da bi konkurencijalno građevni odbor kapelanije Sv. Križ imao pristupiti sastavku proračuna za buduću godinu, ali taj je odbor nepotpun, jer podneseni utok protiv njega nije još riješen, a nedavno je umro član istoga Srdoč Ivna. Obzirom što Zemet najviše doprinosi trošku te kapelanije n nije u tom odboru dovoljno zastupen predlaže, da bi se mjesto pokojnog Srdoča u taj odbor biralo kao člana Jurčić Josipa Komodantić iz Zameta 120. Opć. zastupstvo, proglašiv prešnost, prihvati taj predlog i imenuje Jurčića članom konkurencijalnog odbora kapelanije Sv. Križ.

Ne prijaviv se nitko za riječ predsjednik zaključuje sjednicu u 7 i pol sati u večer.

Oglaš. pripisana itd. Ustavljaju računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš. itd. šalju se neposredno ili posredno pošta. Štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe važi točno označiti ime, prezime i najbližu pošta predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana naplaćuje „Reklamacija“.

Čakovačkog računa br. 847/249.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve poltvori.“ Narodna poslovica.

Izlaz svakog četvrtka o podno.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n e p o d p l a n i n e t i s k a j u a n e t i s k a n i n e p r i m a j u .

Pretpлата na poštinskom stop. 10 K u obće.

6 K za cizjako / na godinu ili K 5—, o d n . K 2-50 n a p o t g o d i n e .

Izvan carvine više poštarine. Plaća i utičuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali se h., kull u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmčotić i dr.“ (Via Giulia br. 1), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i Izdavačelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmčotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, il. kat.).

Govor

nar. nast. prof. Vjekoslav Spindiča

o proračunu i o narodnostnom izmirenju a Istri, izrečen u posljednoj sjednici istarskoga sabora.

(Nastavak)

Sam g. predgovornik priznaje, da smo uvijek govorili, da ne čemo, da budemo majorizirani. I to je istina, mi smo uvijek stajali na stanovitu, da jedni druge ne možemo majorizirati, da jedni bez drugih ne možemo odlučivati.

I ako g. predgovornik predstavlja kao nešto nečuvanoga, da bi u razmjeru od 25 na prama 19 zastupnika, moglo 8 zastupnika zapriječiti svako djelovanje, to mu odgovaram, da bijaše to samo jedan od predloga, kojeg smo postavili, kad naši prvšašnji ne bijahu prihvaćeni, i to u svrhu, da ne budete mogli bez nas odlučivati. Ako je taj zahtjev toli grozan, onda vratimo se na pravašnje naše predloge. Mi bi bili zadovoljni sa 18 naprama 21, ili sa 21 naprama 24, uvijek tako, da jedni bez drugih, bez međusobnog sporazumka, ne bi mogli u saboru zasjedati; dočim bi u zemaljskom odboru bila 2 prema 2 člana, pa bi kapetan odlučivao, koji bi valjda bio toliko savjestan, i imao toliko obzira naprama onima, koji su ga imenovali, da bi poštuovao zakon. I to nije nikakva nemogućnost, jer ako to može biti u Gorici, u našoj najbližjoj pokrajini, zašto ne bi moglo biti i kod nas? I tamo imade polovica saborskih zastupnika i polovica zemaljskih odbornika, jedna polovica svake narodnosti, pak ja ne mislim, košto g. predgovornik, da tamo stvari stoje, da se ne radi. Ja vidim, da se tamo svjestno radi, i da se napreduje. Tako bi se i ovdje radi, dočim je sada prepričan pravi i pravedan rad samovoljnim nepravedama, koje se našemu narodu događaju. Ako smo mi braća u porezu i nametu, kojeg plaćamo, ako smo braća u našoj postojbini, koja je svima sveta, onda bi morali biti takodjer braća u pravima i njihovom uživanju. A kad se nismo mogli sporazumjeti za donekle stalnu sporazum, onda smo mehnulu podredjen predlog:

1. da se desadanjim kurijama doda V-ta kurija;
  2. da se snizi census za gradsku i seosku kuriju;
  3. da se uvede tajno i izravno izb. pravo, a ostane kako je.
- Taj predlog, kojega smo podredjeno mehnuli, bio je samo na neki način provizoran, ali kojim bi se bilo velik korak na bolje učinilo. Ustrojenjem 5 kurija zadovoljilo bi se bar donekle našelima demokratskim, te bi svi muzki, koji imaju 24 godine mogli sudjelovati u javnom životu. Rečenim sniženjem censusa bi se bio dosegao veći broj glasova u gradskoj kuriji i u kuriji vanjskih občina. Izravno tajno izborno pravo glasa zapriječilo bi bilo mnogo nepodobnih nepravice, nezakonitosti, neprilike, koje se čine kod izbora po desadanjem izbornom redu. Tim bi se dakle zapriječilo mnogo zla, i postiglo mnogo dobra. Doista ne bi se za-

priječila borba. Ni ja ju ne želim. Al kad se ne če pravednoga spcrazuma, pa neka bude borba, al' na boljim temeljima. Bila je i ovoga ljeta na gorih, pa smo ostali živi. Pa napokon stara je rič: u borbi je život. Samo nek je postena.

Kod giunte, veli predgovornik da smo zahtjevali nemogućnost; a mi smo zahtjevali svojim posljednim predlogom, da bez bar jednog člana zem. odbora iz naših kurija, ne bi mogli ništa odlučivati. To smatra nemogućim takodjer c. k. vlada, odnosno njezini predstavnici. Onda, ako to ne može biti i ako to ne bi moglo dobiti previše snanke, onda nek se uredi kako je uređeno u gorickoj pokrajini, kako smo prije predlagali, da budu dva i dva; onda ne treba postavljati nikakovih uvjeta.

Gospodin predgovornik rekao je takodjer, da smo mi odustali od načela, po kojem bi svaka narodnost ustanovila svoje kotare, kojega smo se uvijek od početka držali i da ne če niti izraza rabiti, kojim bi taj naš postupak označio. — Ja mu imam samo to odgovoriti, da se je doista uvijek govorilo od početka, da če talijanske kotare ustanoviti predstavnici talijanske stranke, a hrvatsko-slov. kotare predstavnici hrvatsko-slovenske stranke; ali se nije nikada poltko izpitato, koji je teritorij, koje zemljište jedne stranke, a koje druge. Doista pokrajinski odbor bio je napravio dva teritorija, ali to još nije prihvaćeno kao takovo, o tome se nije razpravljalo. Neka mi reče g. sastavitelj te osnove, je li kada bilo govora, koji teritorij je talijanski, a koji hrvatsko-slovenski. O tome uopće, velim i opet nije nikako razpravljalo. A da bismo bili razpravljali, ja mislim, da bi se moralo bilo teritorij donekle promjeniti. Evo gospodaru primjera. Grad Cres, koga je postavio zemaljski odbor u talij. teritorij imade i po zadnjem popisu pučanstva više Hrvat nego li Talijana, te bi dakle morno spadati ne u talijanski, nego u hrvatski teritorij. I zato je možda dobro, da g. predgovornik nije rabio izraza, koga je tobože imao pravo rabiti, jer kad bi ga bio rabio, onda bi mu bio i pravim izrazom odgovorio. Poštovani gosp. Bartoli govorio je toliko o miru, u istinu on i njegovih drugovi htjeli su i hoće prevlast, kao što je imadu do sada, makar sa manjim brojem zastupnika i zemaljskih odbornika; prevlast, visoki sabora, kakovu mislim ne imu nijedan zem. odbor; prevlast, koju nije nijedan sabor, nijedan zem. odbor tako zlorabio protiv svojoj manjini, kako je istarski proti našoj hrv. slov. narodnosti.

I haš to, jer nas iskustvo uči, kako ste bili naprama namil nepravedni, kako krivični, kako se vidi iz predložena proračuna, upravo to je razlog, da smo postavili takove predloge i takove klauzule, koje onemogućuju onakovu upravu, kakova bijaše do sada, i kakova je još sada. A ako se to ne može promieniti sa novim izbornim i pokrajinskim redom, onda mi nismo za njegovu promjenu, pače za to, da se možda učvrsti za kojih 10 godina vaša vlast, vaša prevlast. I to noka znade

i slavna većina zajedno sa saborskim predsjednikom, i c. k. vlada, koja je uvijek uz vaše krivično, nepravedno stanovište stajala.

Prije nego li svrsim, dozvolite mi, da nekoliko ričeh rečem o radu u dosadanjem saborskom zasjedanju.

Tri godine je proteklo, dok je došlo do ovoga zasjedanja. Tri godine nije bilo zasjedanja samo radi vašeg hira, zato, jer je vlada htjela odgovoriti na jednu hrvatsku interpelaciju u hrvatskom jeziku — a vi niste htjeli toga dozvoliti.

I zato, što gospodin saborski predsjednik nije htjeo podnesti hrvatskoga odgovora na hrvatsku interpelaciju, dao je svoju demisiju. Za sve vrijeme, što se je tako izgubilo, u koliko je škodilo pokrajini, bacamo krivnju na vas gospodo od većine — što nam niste htjeli priznati ni ono malo pravice, što nam je htjela priznati sama vaša c. k. vlada — i na vas g. predsjedniče, koji stojite tako čvrsto sa većinom. Konačno je ipak došlo do surbovanja, i mi smo ipak nešto učinili. Ja se radujem, da se je poduzelo korake za ublaženje biede i podignuće blagostanja naroda. Drago mi je, da se je riješila zakonska osnova o uređenju Mirne, jer če se tim pomoći velikomu dielu pučanstva.

Isto tako s radosti pozdravljam riješenje pitanja o uređenju Luga i Jezera na otoku Krku, jer to če biti od velike koristi za ono pučanstvo. Predjel od Omislija preko Dubašnice lijep je, blago je u njem podnežje, sada neka bude još posve zdrav, prost od groznice, pak je stalno, da če i domaći bolje živiti, i gostovi tamo dolaziti.

Razpravili smo takodjer zakonsku osnovu o poboljšaćih učiteljskih plaća, i drugu o poboljšaćih mirovina učitelja u njihovih udova i djece. Meni je samo žao, da če u srcu naših učitelja ostati ipak žalac nezadovoljstva, jer je taj zakon školski tako prikrojen, da se zapostavlja naše učitelje i učiteljice, a pogoduje talijanskim učiteljima. Kako su svi pokrajinski zakoni stvoreni na vašu korist, tako je stvoren i ovaj zakon.

Pa da rečem koju o postupku c. k. vlade. Do danas odgovorila je samo na jednu interpelaciju odmah u drugoj sjednici ovoga zasjedanja i to onim istim odgovorom, koga je već imala pripravljena od god. 1904, tako da u stvari, u 3 god. nije učinila ništa.

Danas je gosp. predstavnik c. k. vlade odgovorio na našu jednu interpelaciju obzirom na uztrajanje škola. (Zast. Mandić: I prvo jedno, drugo!) Naša stranka ne može nikako biti zadovoljna s tim odgovorom. U njem se vidi, da se c. k. vlada uvijek brine za unapredjenje škola, a da više ne može učiniti s financijskih razloga, misli valjda s finane. zemaljskih i financijskih općinskih razloga. Kaki su financijski odnošaji pokrajine, vidi se iz proračuna. Ako se radi o tome, kako da bude plaćen zemaljski kapelan zemaljski predjednici, zemaljski činovnici profesori i profesorce, onda nema finane. razloga, mi vidimo, da su bolje plaćeni i vi od većine i vi od c. k. vlade, bacute

nego li u kojoj drugoj pokrajini. Kad mi pitamo malenkosti, mrvice nužne da nepoginemo, onda se iziće pomanjnaje novca. Ako je predstavnik c. k. vlade mislio na siromaštvo i slabo financijsno stanje občina, onda mi imam reći, da imade školskih zgrada, koje obstoje već nekoliko godina, a gdje nije još ni do danas sistematizirana naša škola; i neku pamti gosp. komesar i neka kaže onima, koji su ga izvjestili u tom pitanju, da ima školska zgrada u Sv. Lovreću Predubcu, ali nema još našeg javnog učitelja, da ima školska zgrada u Sušnjevići, ali nema još javnog našeg učitelja, da ima školska zgrada u Brgradu, ali opet i ova nema javnog našeg učitelja niti sistemizovane škole. Imade školskih zgrada u Cresu, Puli i Opitliji, to svuda gdje opstojne nužne družbino škole, pa bi moglo sve služiti za javnu pučku školu, ali se ovih neda.

Poznato je, kako stvar stoji. Pitanje o ustrojenju škola došlo je slavnomu zem. odboru, a slavni zem. odbor drži odnose spise kod sebe, a da ih ne riješi, dakako jer se radi o našim školama . . .

I vi gospodo od većine, baš i ovim svojim postupkom kužete, da niste ljudi od civilizacije, od napredka, od slobode, kakovimi hoćete da se kažete. Da vi bi htjeli slobodu, ali samo za sebe, da mužete raditi što vas je volja, proti nama. Postupak u školskih stvarih kaže, da c. k. vlada radi nekim načinom paralelno sa predstavnicima zemaljske autonomne oblasti da podupire tu zem. oblast, da ne če da joj se zamjeri. Jer napokon, ako zem. odbor drži dugo kod sebe akte o uztrajanju škola, onda bi bila dužnost c. k. oblasti zahtjevati, da ih riješe. Ali, kako rekoh, u igraju veliku ulogu obziri, koje ima c. k. vlada naprama vladajućoj stranici . . . Ja ču svršiti.

Nama Istranima su vladali su u srednjem, djelomice i u novom vijeku razni talijanski mljetacki prokuratori i razni mljetacki grofovi.

Godine 1848. huckali su nas protiv vas talijana da dižemo kuku i moliku, da talijani nijesu domaći sinovi, da oni nemaju prava na Istru, da je Istra bila i bude slavenska. Tako se je onda huckalo, jer se je trebalo Hrvat i Slovence u vojski, jer se ih je trebalo protiv Talijana. Nastalo je ustavno doba, u koje su c. k. oblasti u Istri šarkale proti Talijanom, kuzna se im neprijateljske, ali ujedno radile za nje, osobito od godine 1866, kad se je čela četa činovnika iz Mijštaka u Istru naselila, i postupale s Istroni kao talijanskom pokrajinom. Zlo postalo je sistemom od god. 1870. napred, to trajno se od 28 godina naline od tad, otkako je sklopljen trojni savez i s njim savez Austro-Ugarske s Italijom. Otdada, gospodo, nemojte govoriti, da je austrijska vlada proti vama. Oj tadn Austrija pušta da brodi na puna jedra.

Vama se ne sanja ništa dogoditi, vaš posjed makar još nepravednji mora ostati netaknut, jer tako hoće trojni savez naš, ročilo savez sa Italijom. Cielo to vrijeme i vi od većine i vi od c. k. vlade, bacute

škole prvo svoju korist, dok nadležna ob-
lasti konačno vam dadu ono, što vam po
zakonu ide. Pomisljajte na to, i bodrite
se među sobom, ne bi li se dalo do-
skora u kojemu od spomenutih sela ustro-
jiti podružnicu Družbe sv. Ćirila i Metoda?
Uz dobro volju i bratsku slogu sve se
može učiniti. Jerho naša poslovica kaže:
„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve
pokvari!“ U to ime pomoz! Vas Bog!
Istomišljenik.

Družba sv. Ćirila i Metoda za Istru i američki Hrvati.

Početkom ove školske godine družbino je ravnateljstvo otvorilo svoje škole u ovim mjestima:

U Cresu (četiri razreda), u Velikom Lošinj (dva razreda), u Gabonjini (jedan razred), u Pulj (dva razr.), u Banjolama (jedan razr.), u Ičićima (jedan razr.), u Svetvincentu (jedan razr.), ukupno 6. novih škola odnosno 12 novih razreda.

Samo se po sebi razumije, da su uslied toga i u velike porasli izdatci naše družbe, a porasti će i u buduće, jer družbu našu čeka još veliki rad oko spasavanja mnoge i premnoge naše hrvatske djece. „Lega Nazionale“ ohrabrena potporama iz Italije, ojačana prisinosima, što joj ih glasuje sabor, i obćine kao i doprinosima koji joj danomice i u vrlo obilnoj mjeri stizavaju od pojedinih doista poštivovanih talijana, digla je sada krila, pa hoće da u raznim čisto hrvatskim mjestima ustroji svoje odnarođujuće škole. Hoće li naša družba da održ! megdan protiv polike tuđinske sile, prinuđjena je, da se i ona obazre zašto većim i obilnijim prihodom.

Njezino je jedino uporište srca hrvatskoga naroda. Ona je nato često puta apelirala, i to ne samo na rodoljube, u domovini već i na svu našu ostalu braću u dalekom tuđem svijetu. Da svoje prihode poveća, naša se družba obratila na naše ljude u sjevernoj i južnoj Americi i zamolila ih, da u onim dalekim krajevima zapodjenu akciju u prilici našoj družbi. Zamolili smo ih, da i oni stanu, i to što većom snagom i odlučnošću, na obranu našega teritorija, našega svetoga prava. Rekli smo im, neka i oni za nas kupe prinose, jer trebamo pomoći, nužno i krvavo trebamo.

Napomenuli smo im, da naša družba uzdržaje već sada 42 učiteljske sile, 42 apóstola, koji imaju misiju, da ovu hrvatsku zemlju vrata u krilo hrvatskoj zajedničkoj majci. I jošie snb im rekli: Narodna će se glavna skupština držati u Istri. Hiljade našega naroda pohrlit će onoga dana, da čuje, kako družba živi. I kad mi budemo spomenuli Vas, Vašu pomoć i Vaše bratsko zanimanje, tisuću će se kapa dići u vis i tisuću će srčaca zakucati u jedan ogromni glas, koji će Vama, našoj dobroj i dalekoj braći slati svoju toplu hvalu i svoj blagoslov.

Nitko ne smije ljubiti svoju zemlju onako, kao onaj koji joj je daleko. Naša američka braća posvjedočila su u stotini zgoda, da nema žrtve, što je oni nebi dopriinili na oltar drage i daleke svoje zemlje. Uvjereni smo, da će ta naša braća rado priskočiti u pomoć našoj družbi i pružiti joj pomoć, koja ona užno treba. Ali družba ne može da čeka, ona mora da neprestano bđije i radi, jer neprijatelj ne spava. Zato treba da hrvatska braća u domovini upru što jačom snagom, da ni časa ne puštaju s vida narodnu borbu u Istri, da što obilnijim prisnosima dohode u pomoć ovoj družbi, koje ciclo djelovanja ide zatim, da se jedna hrvatska pokrajina ne izgubi u tuđinskom moru Hrvati i Hrvatice! Stotine i stotine tuđinskih očiju gleda pohlepno na ovaj naš hrvatski biser. Sve se polakomilo za ovom našom lazurnom jedrenom, ali mi hoćemo da ove naše slavne vode sačuvamo sjajnoj našoj hrvatskoj zastavi. Taj cilj leđni nam pred očima već pola stoljeća; na Vama je braćo da ubereće plodove pedesetgodišnje borbe Vaših Istarskih ljudi.

Grančica se već dobro nagnula, treba vrlo malo žrtve, malo napora, da zlaćana jabuka sama od sebe pane u toplo krilo hrvatske majčice-nashe!
Napried za družbu!

Franina i Jurina.

Jur. Kumpare Franel o kumpare Frane Ooo! — hod ovan, hehaj, ču ti jos nec vero lepega do Cresu poveč.
Fr. O Kumpare bonvenja, kada si prisel do Lesinja?
Jur. Scer ponem jugu, a kad smo prisli pnd Cres zafrakan delalo je jeno jugo i dez, da smo komat kostali i sem maril zusta va Cresu, zac sen ti i ja neki kapetan bonaca — ma ni mi zal ne, zac sen tan cul i videl denovo lepeh stvari — jos mi i sada srce behće do radosti — — — ala induvinoj, ko si kapac, ce sen videl i cul.
Fr. Induvinoj — induvinoj — a ce ja znam.
Jur. Ter si bil i ti do mala tan.
Fr. Forsi da si videl mesopusta Gula va togi do suca.
Jur. Aj bo!
Fr. Sjoru bukaletu s papagalom, ki u me vrisćat: fora i šćavi, m... per i crovati?
Jur. Aj b!
Fr. Mistra Iva va širokih vrbsanskih bragesah a s talijanskum sjarpum okol vrata?
Jur. Aj bo, aj bo!
Fr. Mistra Salaria kede goni mlekaricu, zac je svoju decu zapisala va frvarske skuli?
Jur. Aj bo!
Fr. Fratela Alesija i donu Vrećinku kede vrisću za nasimi skularići: che diavolo i va far questi poveri ragazzi la suso?
Jur. Aj bo!
Fr. Forse da si videl one krize sekyestrane na komune skinjene na grobeh va cimitorije, zac imaju frvarske napise?
Jur. Aj bo! Aj bo!
Fr. Da je dona Louisa pisala sjor ministru va Bec, da va termin do trih mesec mariju sva deca do frvarske skuli denovo tornat va njeju skulu.
Jur. Aj bo!
Fr. Morda da si videl, kako fratelo Gulecini tancat, koti kalabrez medvida, ono jos nekik tanekih gladin i popardil.
Jur. Aj bo!
Fr. Da su arivali do Baeci ono trist karabinjeri kelj je urdinal fra Gule nasem sjor doktoru Benetu Mosju, ka da mu nisu oteli poslat sjor Dunic do Pola svojih pulcijot — —
Jur. Aj bo, aj ho!
Fr. Da će doć va Cres ki od naseh albu-kati, sada kada su sjor Nocente zapri butigu.
Jur. Aj bo!
Fr. Da su komunske listri spjomeni — — ma ne — zac mij rekai Ranjo, da te bit lecion! ovu zimu da pride menje venjšćai volat...
Jur. Aj bo, aj bo!
Fr. Forsi, da si videl na sudu oneh tanekeh „studenti scavezai“ i onu dincu kumpaniju, ki su vrisćali: viva l'italia! abaso l'austria m. par i crouli i silenih rozic — a mej timi da je bil kapurijon fratelo „Drinda“ ki ceka

nominu kunsijera do financi, a jos stvar ljubavi, stvar štovanja. On to znade mu, do ust smrdi koluderski kranjski kapuz i fazol.
Jur. Aj ho!
Fr. Ma daj, da već sem vbro stuf tih tvojih ajbo — povej mi ko čes, zac me T. na ceka z večeru.
Jur. Ču te kutenant ču sada — hehaj — zac ovo li marim poveč na uho, da nas nebi oni gospodini onan gori culi — bil sen ti va nusoj novoj frvarskej skuli i videl sen kede fristo i pedeset ce muzkih ce zenskih, ce večernjih ce blagdanjih, lepo, marljivo i mirno uca i pohajaju frvarske skuli!
Fr. Sajje — sada kapim zac se fratelo Bepo i dona Louisa, tuliko na nash popi delpini!
Jur. Videl sen kede se zida „Narodni dom“ i već je dva metra nad zemlju i tu ti se, kumpare moj, nosi, mesa, runca kako na kordiju, a sve pod direccijom naseg vridnog prota Opatića — pak sen cul, da su anke nas sjor pōdesta, komu tuliko na sreću lezi nase družtvo i kopaci, pohvalili i rekli: bravi brustolini, questo sarā una bula casa degna di Cherso, altrocche, noaltri cul nostro circo zavatta e col nostro patrizio.
Fr. Orajt...
Jur. Cul sen, na francikovo večer, kede jeno penas lepli creskinje zvonu va tamburica, pod ponestrani naseg dienog sjor kavaliera i lepo kantaju ko angjelici sveke sorli frvarskih koncunati, a osobito ovu:
Zivio Spincić, zivio ga Bog
Popardilom propast,
Nas ča pomoc Bog...
Fr. Bog, gren z barku va Plomin!

Razne primorske viesti.

Slava pokojnikom. Svakako imamo milih i drugih pokojnih, kojih se često spominjemo, a navlastito na dan svih mrtvih. Nego imamo i skupnik pokojnih, kojih se svi spominjamo u stanovite dane. Takvi su za nas Hrvate, gdje god nas ima, narodni junaci i muzevi Petar Zrinski i Frano Frankopan, kojim je krvnik odsjekao glave dne 30. travnja 1671. u Bečkom Novom Mjestu. Hvala nekim domoljubom iz Zagreba sad se zna, na kojem mjestu počivaju kosti i pepeo rečeni narodnih mučenika hrvatskoga naroda. Za počastiti njihovu uspomenu podajli su se neki zastupnici na carevinskom vieću iz Dalmacije i predstavnic hrvatskih akademickih družava iz Beča u Bečkom Novo Mjestu, na dan svih mrtvih. Zastupnik Ivanšević glogoljua, glogoljao je sv. mislu, a druga dvojica zastupnika čitali su latinsku mislu. Predstaviv se naši zastup, svećenici vriednom starcu, prepozitu sa mitrom, ovaj jih je jako prijzno primio, j rekao, da zna, koliko štovanje goje Hrvati naprarna Junakom Zrinskomu i Frankopanu, i da zna cijeniti to štovanje. Iz crkve pošli su Hrvati na groblje, gdje je od ovoga ljeta na častnom mjestu postavljen grob hrvatskim junakom. Čuvar groblja odmah je znao i pripravno pokazao grob, i pripovjedao da je dobio iz Zagreba nalog, da postavi na nj vienac i 6 sviećih gorućih. Isti g. zastupnik Ivanšević blagoslovio je grob staroslovenskim jezikom, i rekao zgodnih rieči. Na grobu govorio je također zastupnik Dr. Tresić Pavličić. Osim Hrvata, skupilo se okolo groba mnozina drugih ljudi, koji su svi pobožno gledali i slusali, što se tu dogadja. Odašinstvo zastupnika išlo je za tim gradskano načelniku, reklo mu zašto je došlo, zahvalilo se i sa svoje strane načelniku za to, što je išao na ruku Hrvatima, da pronadju kosti pokojnih Zrinskoga i Frankopana i da jih polože u poseban grob, i dalo mu 50 kruna za siromaha grada, a na počast velikih hrvatskih pokojnika. Grado načelnik se je liepo zahvaliv na tolikoj pozornosti, te dodao: Hrvatima su Zrinski i Frankopan stvar sreće,

visoko cijeniti, pa je rado sve učinio što je mogao za, da zadovolji želji Hrvata. On, ču i u buduće, kad budu htjeli Hrvati prenesti kosti svojih junaka u svoju dovinu, ići njim u svem na ruku. U ostalom, Novomješćani imaju i interesa koji jih sa Hrvati uzko vežu. Na to je naložio slugi, da prati zastupnike, da vide gradski muzej. U njem ima ima velika slika prizora, gdje se je odsjecalo glave Petru Zrinskomu i Franu Frankopanu. Ima štampana ilustrirana knjiga iz god. 1671., gdje se potanko opisuje odsuda i smrt istih. Ima veliki mač, kojim njim bijahu odrubljene glave. Osim toga ima na stolnoj crkvi uzidana velika ploča, koja pripovjeda o smrti Zrinskoga i Frankopana. Slavn njim! Pokoj dušam svih mrtvih!

Glavna skupština podružnice „Družbe sv. Ćirila i Metoda“ za Istru obdržavati će se dve 10. tek. mj. u 2 sata po podne u selu Švikarije — na Sovinjščini u kući g. Ivana Černeke br. 38. Kod skupštine sudjelovali će i bizvatska sokolska glazba. Preporučama svim našim rodoljubom na Buzeščini, osobito amo iz bližnjih sela i mjesta, da dodju na svečano otvorenje toll željene podružnice

Podporo za sirote i udovice pomoraca. Podieliti se ima 1000 K iz zaklade Scaramanga medju sirotinac i udove mornara iz Istre i istočne Furianje. Molitelji treba da podnesu svoje molbe do 20. decembra o. g. c. k. namjestničtvu u Trstu. Molbi valja priloziti kratni list, svjedočbu siromastva i dobrog ponašanja, izdanu od domaćeg dušobrižnika i potvrđenu od obćinske oblasti; nadalje svjedočbu o neospornosti za rad, i svaku drugu svedočbu koja bi mogla što bolje molbu podkrijepiti. Namjestništvo će podieliti podpore — saslušav pomorskou oblast u Trstu, medju najsiromašnije i najpotrebnije molitelje.

Imenovanja u sudbenoj struci. Ministar pravosudja imenovao je podpredsjednika zem. suda u Trstu g. Emila vit. Nadamlenški-a predsjednikom trgovačkopomorskog suda u Trstu.

Sudbena prislušnice: g. Josipa Talentina pristavom u Paziju, g. Dra Petra Ritosu pristavom u vodjanju i Leonarda Vincina pristavom u Sežani. Asistent pisarne u g. Pavao Živković u Rovinju, imenovan je upraviteljem pisurne.

Na gornje imenovanje gg. pristava valja nam opaziti, da ta gospoda poznaju hrvatski i slovenski jezik vrlo malo, ili ništa. Za novog pazinskog pristava čujemo, da mezna hrvatski posve ništa. Kažu nam, da je dobar čovjek i nepristran sudac, ali što nam nije absolutno dosta. Čekamo ga na radu, a naše odvjetnike da mu sude u jezikovnom pogledu.

Pomalo so Ipak štogod došizo. Danom 9. p. m. priobćio je gospodin ministar trgovine Dr. Foft našem zastupniku prof. Vjekoslavu Spinciću, da su 2. listopada t. g. bile oživovlene nove ustanovljene telegrafiske postaje sv. Matej i Klana i uvrštene pod novo vodstvo telegraficko Opatija - Matulje - Kastav - Sv. Matej - Klana. Ministar se istodobno radujo što je tim bilo udovoljeno potrebi, koju mu je naš rećoni zastupnik obrazložio i preporučio mu da njoj udovolji.

Nekoliko dana iza toga priobćio je isti gospodin ministar trgovine istom gospodinu zastupniku, da se uvrštene telefonticke postaje u Opatiju i međjumjestnom svezu prjektuje za godinu 1903., te će u tu svrhu biti uvedena nova međjumjestna pruga iz Trsta u Opatiju. Za stvar se je često i javno i privatno i kod ministara i kod činovnika zauzeo zast. Vjek. Spincić. Eto da se po unal: ipak štogod došize, što svakako pokazuje napredak.

Iz Sv. Martina kod Buzeta nam javljaju, da će se dne 17. novembra otvoriti „Zemljoradnicka prosvjeta“ u kući Gospodarskog družtva u 2 sata po podne.

pred ni
vas jet
predov:
vica, i
mi, h
protiv:
doći će
i pjes:

Iz

U
vica
nih os
N:
izjavio
sovati
zastupi
bu kat
P:
govori
proli
Č:
Kaiser
osnova
glosov
U
zast. E
gospod
sovati.
K
iztiče
nova,
hljevo
izjavit
godbi.
U
medju
meljit
stupni
dio ki
povlat
čemo

I
mora
današ
minis
za gd
2 1/2 s
njego
nista
više
cati
gradi
oruž
Drža
potrc
Krun
viška

povo
pred
se v
plać
sam
čina

P

I

u j
traj
niz
jedi
slin
N:
drž

dar
9-
čed
vri:

Dalmatinski s. up u Trstu.
Marljivi odbor »Dal. skupae« u Trstu razaslao je svojim članovom sljedeću okružnicu:
»Družtveni je odbor s osobitim zadovoljstvom primio na znanje, da će ova godine »Tamburaški zbor« i »Dramatski odjel« nastaviti svoj liepi rad, a njima da će se pridružiti »Pjevački zbor«, sastavljen od biranih sila.

Tko želi sudjelovati u napomenutim sekcijama, nek u subotu, dne 9. novembra t. g., na 7 i po sati u večer izvoli doći u društvene prostorije ili se do toga dana pismeno prijaviti tajniku g. dr. Vlahu. O sposobnosti za sudjelovanje odlučuje dočelni učitelj.

Narodni darovi.

Casni don Ivan Vinodolac, župnik u Šajini pri Barbani šalje nam K 10.— za Družbu sv. Ćirila i Metoda.

Važno za pričuvnike (reserviste).
Vojničke vježbe (manovre) za pričuvnike u god. 1908. počinju dne 15. marča, 15. aprila, 15. maja, 15. junija i 15. julija. Svakomu je slobodno izabrati kada će na vježbe, ili će na 15. III. ili 15. IV. i tako dalje.

Pozvani su zato svi rezervisti neka se najkasnije do zadnji tekucega mjeseca jave u Anagrafičkom uredu u via Arena br. 2 u prizemlju na lijevu ruku te tamo jave kada žele ići na vježbe.

Ispiti osposobljenja.

Sa ponedjeljkom dne 11. studenoga započinju pred ispitnim povjerenstvom u Kopru ispiti osposobljenja za pučke i građanske škole.

Brzojavna služba. Kod c. kr. poštanskih ureda u Sv. Mateju i u Klatnu (občina Knstav, polit. kolar Volosko) uvedena je brzojavna služba sa ograničenim dnevnim vremenom.

Otvorena mjesta.

U c. k. kaznioni u Kopru popuniti je mjesto pristava u XI. plat. razredu. Molbe valja podneti državnom odvjetništvu u Trstu do 20. novembra o. g.

Otvoreno je mjesto stražara u ces. kr. kaznioni u Kopru do 20. novembra o. g. Molbe na ravnateljstvo c. k. kaznionu u Kopru.

Popuniti se imade mjesto sudbenoga kanceliste kod kotarskoga suda u Vodnjanu. Molbe treba upraviti predsjedništvu c. k. okružnog suda u Rovinju do uključivo 28. novembra 1908.

Predsjedništvu c. k. ravnateljstva finance za Primorje raspisuje natječaj (dakako samo njemački) na mjesto nadkomesara, eventualno komesara financijske straže (IX. ili X. plat. rared). Dokazati valja i znanje zemaljskih jezika. Molbe rečenom ravnateljstvu u roku od 4 nedjelje.

Kod kotarskoga suda u Buzetu imade se popuniti mjesto sudbenog kanceliste.

»Mladi Istran«.

Izašao je jedanaesti broj druge godine vlog ovog omladinskog lista. Neko siromaha i njega, pritisnuli jadi svakojaki te da uzmogne svemu odoljeti, bio je prisiljen povećati nešto malo predplatnu cijenu. Sadašnja mu je cijena dakle: na godinu K 2.— za učenike pučkih i srednjih škola K 1.70, za inozemstvo K 4.—

Poduprite ga braćo, Istra Vas zove.

Učiteljima i učenicima.

Upozorujemo na koledžar za mladez »Jorgovan«. Cijena mu, uračunavši i poštarinu, 70 para (35 novč.), pouzedećim ili ako se novac unapried pošalje na naslov Josip A. Kraljić, nadučitelj — M. Lošinj. **Novo izdanje.** Primili smo sa zahvalnošću: Odcij ili služba za mrtve, cijena 20 para, dobavija se kod »Katoličko hrv. tiskare« u Zadru, ili kod v. d. popa Vicka Sejelema, nadžupnika u Silbi. Preporučamo!

»Narodna pjesmarica«.

Došla je napokon i »Narodna pjesmarica«, što ju je izdala »Matica Dalmatinska«, može se ju kupiti u našoj papirnici za 2 krune.

Nitko se neće pokajati što kupi tu knjigu. Ima ti brate svakovrstnih pjesma, umjetnih i narodnih.

Četvrti je ovo put što »Matica Dalmatinska« daje u tisek ovu pjesmaricu koja se je uvijek malo u vreme raspodala. Žrtvuj brate 2 krune, neće ti biti na žao.

Jeftino česko PERJE
za krevete
5 kg. novo žlthano K 9.60, bolja K 12.—
biele pahuljice žlthane, 18" — " 24" —
kao snieg biele pahu.
Ilice žlthane . . . 30" — " 36" —
razošljive se franks pouzedećem.
Zamjenjuje se i prima natrag uz naknadu tovar. troška.
Benedikt Sachscl, Lobes, br. 259
pošta PILSEN, Česka.

Važno za svakoga!
Za čudno malenu cijenu od for. 3-20 dobije se jedna cela garuturna od 16 kom.

1 žepna remontoir-ura od nikela marka »System Roskopf«, sa 3 godišnjim jamstvom; 1 elegantna franc. lanc od nikela sa priveskom; 1 elegantna goldin igla za ovratnik; 2 elegantna pozlođ. prstena sa imitiranim kamenom; 1 par (2 kom.) ozolucenih puca za manšete, marka »Garantie«; 2 pozlaćena puca za ovratnik; 3 pozlaćena puca za kosulju; 1 par (2 kom.) punciranih srebrnih naušnica; 1 elegantno žepno ogledalo.
Svih ovih 16 predmeta sa nikel-remontoir satom, šalje pouzedećem uz cijenu od samo for. 3-20
Mich. Horowitz,
Krakov, Kotelek 4.
Sto ne odgovara prima se natrag u roku od 8 dana, a novac se povraca, te je svaki rizik isključen.
Bogato ilustrirane kataloge (preko 1000 slika) ura. muzikalija i drugih optičkih stvari, šalje badava i franko.

Želudčane kapljice
prije zvane i poznate pod imenom **Markovč kapljice**
sredstvo protiv slabosti želudca, izmeleno protiv pomaganja teka za jelo, protiv grizu i grčevina u želudcu i truhlu, protiv nadutosti od vjetрова. Poslje teškog masnog ili preobilnog jela podupiru naravno probavu. 1 tucet 4 K, 5 tucet 17 K, 10 tucet 32 K. Franko poslatjeno na svaku poštu.
Molim izvoliti mi poslati još 12 boćica želudčanih kapljica jer mi nužno trebaju pošta na meni upravo čudotvore. Božo Pažić, Klatno, Istra.
Molim pošaljite mi jedna tucet kapljica pošto pošto sam uvjeren već kod prijateljih naručila da djeluju izvrsno, to ću svako u zgolom iste moljim prijateljinu preporučiti. — Ovakvih dopisa, koje ne mogu sve ovdje navesti imalo sam još mnogo, to stoje svakome na vidit.
Ove kapljice pripravija samo Gradska ljekarna u Zagrebu, pak zato treba kod naručbe pisati ločno na adresu:
Gradska ljekarna Zagreb,
polag trga sv. Marka 20.

Dvostruki elektro-magnetički KRIŽ ili ZVIEZDA
R. B. broj 86967.
Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod njega, renne, satimo (težkog disanja), neuspavane, zujanja u uhu, neurađnje, glavobolje (migrene) kucanja srca, zubobolje, mučevne slabosti, studeni raku u uhu, padavice (epilepsije), mokrenja pošteđe, najnositi, neavjostice, naglošćenje držanja na tijelu, influenca skopčane za boleću hriba, bilisa (malokrvnosti), želudčanih grčeva, beztečnosti, čehondrie, punokrvnosti, svih udnih grčeva, hopeničnosa, jlečnih grčeva, hāmorrhoida, kao i kod sveobšća slabosti itd. služi kao nenadkrpljivo sredstvo, pošto elektro-magnetička struja celim čovječnim telom djeluje, čime se rečeno bolest i najkraćem vremenu izliče.
Poznato je, da listički kod navedenih bolesti višetrušno elektrizovanje tijela upotrebljuje, ali inak na taj način, da jaka struja samo prolazno i pomeronom kroz celo prolazi, dočim naprotiv tomu stroj elektro-magnetičnog križa ili zvjezde R. B. br. 86967, kako je jar rečeno, umjerjenim načinom neprekidno na tijelo djeluje, što svakako bržim zličenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20 godina stare bolesti izličene su sa mojim strojem 86967 izličene zabralo kao i od odličnijih sljedea poburajeno su u moju pismohranu, gdje stoje svakomu u svako doba na vid. **GDJE NIJE DAN LIK NJE POMOĆAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ,** jer je to sigurno sredstvo protiv gore navedenih bolesti, a onaj bolestnik, koji po mojem stroju nebi bio izličen najduže u roku od 45 dana, dobiva novu natrag.
Upozorujem osobito p. n. občinstvo na to, da se moj stroj ne smije namjenjivati sa Voltlinu, koji kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvjezda R. B. br. 86967 osobito se hvall i silva vaurednu depandnost poradi svoje izvrstne ljekovitosti.
MALI STROJ STOJI 6 K. Rabiti ga mogu samo djeca i jako slabo gospođe.
VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabi se kod ostarijih 20 godina kroničnih bolesti.
Dopisivanje i naručbe obavljaju se u i hrvatskom jeziku. Pouzedećem ili ako se novac unapried pošalje, razaslije glavna prodavaona za to i inozemstvo.
ALBERT MÜLLER,
Budimpešta, V. Hl. Kolar,
Vadaš-ulica br. 84.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI
Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrughih dionova jedan ili više po kruna 20.
Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te dionice bez ikakvog odbitka.
Vraca na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog odkaza, a iznos od 2000 K ako se nije kod nioćenja suglasno ustanovilo veći ili manji rok sa odkaz, uz odkaz od 8 dana.
Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenicu i zadržalice uz garanciju.
Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslie podne; u nedjelja i blagdana ostu julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.
Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vline Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod dozno, gdje se dobivaju pobliže informacije.
Ravnateljstvo.

TRAŽITE SVUDA!

GLAVNO SKLADIŠTE
CIRILO-METODSKIH ZIDARA
CIGARENI PAPIRIĆ
TUČIČE I
JER KUPUJU:
HRVATSKE
ISTRE,
SVI HRVATI
PUŠE
U KORIST
HRVATSKE
M. H. Z.
ZAGREB, PERARLOVICEV TRG B. 4.

J. KOPČA
Odklikovan a 3 srebrniti kolajnama u Berlinu godine 1891, 1894, 1900.
Častna diplomu i zlatna kolajna u Viednu godine 1903.
Zlatna kolajna i zlatniti križ u Rimu godine 1903.
Svijećarna na paru
J. Koppač, Gorica, ul. Sv. Antona b. 7.
Preporuča protiv svećenstvu cravenom starećinstvu, p. n. slavenom občinstvu svijeća iz profesećeg pialnog voska. Kilogram po K — Za prijemoć jamčim a K 3.000. Tuzija Myrrhae, Styrax, Stija i stakla za vječno svjetlo po jeftinoc cijeni. Gc. Trgovčina preporučam svijeća za pogrebe, za bogljeno drvo, voćeni svjetil i med najjeftinije vrati uz veoma nisku cijenu. **Žuti vosak kupijete u svakoj množini po najvišoj činećnoj cijeni.**
Na nabjtev kaljan oćjenik franko.